

УДК 330.332.012

Кошкалда Ірина, д.е.н., професор
Коробова Дар'я, магістр

*Харківський національний аграрний університет ім. В.В.Докучаєва,
м. Харків, Україна*

УДОСКОНАЛЕННЯ СТАЛОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Koshkalda Iryna, Dr. Econ. Sc., Professor
Korobova Daria, Master

IMPROVEMENT OF SUSTAINABLE USE OF LAND RESOURCES

Як зазначено в «Земельному кодексі», земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави [1]. Від самого народження людське життя тісно пов'язане з землею. Жодне виробництво неможливе без залучення земельних ресурсів, вони є життєвим простором.

В Україні рівень сільськогосподарської освоєності є надвисоким. Для уникнення процесів, які можуть нанести несприятливі результати, необхідне раціональне використання земельних ресурсів. Сьогодні стале використання природних ресурсів, зокрема земельних, пов'язують із трьома основними напрямками: збереження їх продуктивності, поступове підвищення економічної ефективності використання, вирішення соціальних проблем відповідних територій. Власне через це розв'язання існуючих проблем у землекористуванні має супроводжуватися прийняттям екологічно та соціально орієнтованих рішень. Насамперед, доцільно розробити комплексні та базові структурні зміни в управлінні цими ресурсами. Вирішення проблем раціонального землекористування передбачається в контексті загальних тенденцій формування політики сталого розвитку в Україні. [2].

Зараз виконання державою міжнародних правових норм, українське законодавство, документи, в тому числі і міжнародні, - все пропитано одним терміном «сталий розвиток». Це поняття так часто звучить у лексиконі вищих посадовців, що, здається, воно лежить в основі всіх наших реформ. Навіть Президент України схвалив Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020».

Але, якщо порозмислити, то поняття «сталого розвитку» в нашій країні лише на папері. В порівнянні з іншими європейськими країнами, де цей термін став наскрізною ідеєю державних програм, то в Україні більшість громадян жонглює поняттям. Мейнстрим? Важко заперечити.

Промислова культура, її розвиток, швидко призвів до глобальної кризи, яка включає різноманітні аспекти людського життя. І, коли люди починають усвідомлювати, які загрози їх чекають в майбутньому, депутати, політики, починають шукати абсолютно нові підходи

для становлення раціонального природокористування та соціально-економічного розвитку. Одним з таких підходів може стати перехід на шлях сталого розвитку.

Сталій розвиток (англ. Sustainable development) - загальна концепція стосовно необхідності встановлення балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь, включаючи їх потребу в безпечному і здоровому довкіллі [3].

У Стратегії сталого розвитку України для земельних ресурсів передбачається: удосконалення системи обліку земельних ділянок та методів їх еколого-економічної оцінки; проведення інвентаризації земельних ділянок у населених пунктах; розроблення програми підвищення родючості ґрунтів; упровадження раціональних систем землекористування та організації територій; посилене використання ґрунтозахисних технологій у різних галузях; удосконалення процедури землевідведення; покращення заходів щодо рекультивації забруднених та порушених земель; оптимізація площ природних та антропогенно використовуваних земель; удосконалення екологічного моніторингу та агрохімічної паспортизації земель; усунення та упередження негативних антропогенних та природних явищ і процесів щодо деградації земель; контроль та покращення стану радіоактивно забруднених земель; мінімізація використання особливо цінних земель і ґрунтів [2].

На відміну від стабільності підвищення ефективності промислового чи сільськогосподарського виробництва, сталість землекористування відрізняється тим, що використання земельних ресурсів повинно бути одночасно економічно доцільним, соціально спрямованим та екологічно безпечним.

Якщо узагальнити, то еталоном для всіх державних програм, котрі повинні працювати на майбутнє, має стати концепція сталого розвитку. На даний час експертами та громадськістю розроблено законопроект про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля. І для того, щоб він вступив в дію та вже ми бачили покращення, має бути прийнятий відповідний Закон України на базі Директиви ЄС, це впровадження має бути пріоритетом.

Найважливіше – усвідомити, що сталий розвиток – це якість країни, яку ми передамо у спадок майбутнім поколінням, а не тільки проблеми екології і довкілля.

Список використаних джерел:

1. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 № 2768-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>.
2. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. академіка НАН України, д.т.н., проф., засл. діяча науки і техніки України Б. Є. Патона. – К.: Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України", 2012. – 72 с.

3. Сталий розвиток: [Електронний ресурс] // Вікіпедія – вільна енциклопедія. –
Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Сталий_розвиток

УДК: 63.002.6:504.03

Кошкалда Ірина, д.е.н., професор
Суркова Вікторія, магістр
*Харківський національний аграрний університет ім. В.В.Докучаєва,
м. Харків, Україна*

ВИРОБНИЦТВО ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ – ШЛЯХ ДО ПОКРАЩЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ

Koshkalda Iryna, Dr. Econ. Sc., Professor
Surkova Victoriia, Master

ORGANIC PRODUCTION - A WAY TO IMPROVE THE ENVIRONMENTAL COMPONENT

Україна, велика аграрна держава, яка має унікальний земельно-ресурсний потенціал, що обумовлює її особливе місце серед інших європейських країн. Так як, економічні інтереси в державі завжди були на першому місці відекологічних привирішенні продовольчих проблем – це в свою чергу і призвело до порушення оптимального співвідношення земельних угідь, нераціонального використання земельних ресурсів, погіршення екологічного стану ґрунтів тощо. Тому, потрібно застосовувати принципово нові управлінські рішення, згідно з якими екологічна ефективність буде супроводжуватися вигідними економічними показниками використання землі [1].

Оскільки, екологічна ситуація в країні з кожним роком стає все більш напруженою, переважає економіко-техногенний вектор використання землі, виникла об'єктивна необхідність відстоювати екологічний підхід господарської діяльності на землі, яка б гармонійно узгоджувалася із законами природи.

Тому на території України є особливо актуальним запровадження заходів, які спрямованні на усунення негативних наслідків господарської діяльності підприємств на навколишнє середовище.

Україна, з огляду на її ґрунтово-кліматичні умови, географічне розташування в центрі Європи, має ідеальні природні умови. В країні є великий потенціал для виробництва якісної, екологічно чистої сільськогосподарської продукції, тим паче що ґрунти у порівнянні із землями Західної Європи більш родючі. Виходячи з цього слід відмітити, що екологічний розвиток агропромислового комплексу України можливий лише через впровадження нових технологій, таких наприклад як органічне сільське господарство.